

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/46/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2320202344
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2320202344.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Eva Behranová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: C. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, dieťa rodičov: Mgr. L. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. F. XXX/XX, Y., t.č. ulica B. R. XXXX/X, Y., zastúpená splnomocnenkyňou: Nagy & Partners, s.r.o., so sídlom Športová 470/11, Galanta, a T. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. XXX, zastúpený splnomocnenkyňou: Čibrik & Blazsek advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Hlavná 14, Šaľa, o návrhu matky a o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Galanta č. k. 22P/88/2020-25 zo dňa 26.06.2020, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Uznesením označeným v záhlaví súd prvej inštancie výrokom I. nariadil neodkladné opatrenie tak, že do právoplatného skončenia konania vedeného Okresným súdom Galanta pod sp. zn. 19P/27/2020 o rozvod manželstva a úpravu výkonu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, dočasne zveril maloleté dieťa do osobnej starostlivosti matky, dočasne upravil styk otca s maloletým C. U., nar. XX.XX.XXXX tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom každý nepárny týždeň kalendárneho roka od piatka od 15:00 hod. do nedele do 19:00 hod. a každý párny týždeň kalendárneho roka od utorka od 15:00 hod. do štvrtka do 08.00 hod., s tým, že si otec maloleté dieťa v určený čas v dňoch, kedy sa maloleté dieťa bude nachádzať v zariadení Súkromných jasíeľ P. prevezme v tomto zariadení, inak maloleté dieťa prevezme v mieste bydliska matky a po skončení styku maloleté dieťa v určený čas v dňoch, kedy maloleté dieťa navštívi zariadenie Súkromných jasíeľ P. odovzdá ho do tohto zariadenia, inak maloleté dieťa odovzdá v mieste bydliska matky. Matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom riadne pripraviť a informovať otca v prípade, že maloleté dieťa sa nebude nachádzať pre účely jeho odovzdania a prevzatia v zariadení Súkromných jasíeľ P.. Výrokom II. návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov zamietol a výrokom III. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Uznesenie označené v záhlaví súd prvej inštancie odôvodnil aplikáciou ustanovení § 324 ods. 1, 2, 3, § 325 ods. 1 a 2, § 326 ods. 1 a 2, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 a 2, § 330 ods. 1 a 2, Civilného sporového poriadku, § 360 a § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že maloleté dieťa pochádza z manželstva rodičov, ktorí toho času už nežijú v spoločnej domácnosti. Na tunajšom súde sa vedie konanie pod sp. zn. 19P/27/2020 o návrhu navrhovateľky, t.j. matky maloletého o rozvod manželstva a úpravu výkonu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu manželstva. V priebehu

tohto konania sa dňa 15.06.2020 konalo pojednávanie, na ktorom sa zistilo, že sa rodičia nevedia dohodnúť o forme starostlivosti o maloleté dieťa, preto bolo pojednávanie odročené na deň 24.09.2020 s tým, že sa do pojednávania zväží možnosť nariadenia znaleckého dokazovania. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 24.06.2020 súd zistil, že otec obýva dvojposchodový rodinný dom, ktorý je v spoločnom vlastníctve obidvoch rodičov. Domácnosť je zariadená pekným štandardným nábytkom, udržiavaná v čistote a v poriadku. Domácnosť pozostáva z kuchyne, obývačky a dvoch izieb. Maloletý má vlastnú izbu s vlastným lôžkom a všetkým potrebným pre dieťa v jeho veku, spáva však s otcom. Náklady na domácnosť otec uviedol vo výške 250,- eur. Okrem toho spláca hypotéku matky a ich spoločnú hypotéku mesačne vo výške 320,- eur. Otec je zamestnaný v spoločnosti U. s.r.o. ako čašník s čistým mesačným príjmom od 800 - 1.000,- eur, avšak od 04.11.2020 do dnešného dňa je PN s výškou nemocenskej dávky 150,- eur mesačne. Od 29.06.2020 nastupuje otec do kúpeľov do Piešťan po dobu štyroch týždňov, víkendy bude tráviť doma (informáciu, že ide do kúpeľov vedel otec už pred podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia). Otec uviedol, že dôvodom podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bolo najmä, že mu nebol zo strany umožnený styk s maloletým podľa otcových predstáv a síce striedavej starostlivosti (striedavo každé tri dni), preto žiada súd rozhodnúť neodkladným opatrením. Dôvodom podania takéhoto návrhu bol aj konflikt rodičov pred jasľami, ktoré maloletý navštevuje, a to v prítomnosti maloletého, ktorý nakoniec odišiel zo škôlky s otcom maloletého. Otec záverom dodal, že do pojednávania dňa 15.06.2020 fungovali rodičia s maloletým na striedavej starostlivosti formou striedania každé tri dni. Matka s maloletým býva v podnájme v dvojizbovom byte. Nájomnú zmluvu má uzatvorenú do decembra 2020. Domácnosť je zariadená pekným štandardným nábytkom, udržiavaná v čistote a v poriadku. Matka má s maloletým k dispozícii spoločnú izbu so spoločným lôžkom a všetkým potrebným pre dieťa v jeho veku. Nájomné na byt hradí matka vo výške 485,- eur mesačne. Matka uviedla, že má na svojom mene evidovanú hypotéku vo výške 170,- eur a majú s otcom dieťaťa aj spoločnú hypotéku vo výške 150,- eur mesačne. Obidve hypotéky hradí otec. Matka je zamestnaná v spoločnosti Y. ako projektový manažér so sídlom v Y. s čistým mesačným príjmom 1.000,- eur. Matka je poberateľkou prídavku na jedno dieťa vo výške 24,95 eur a rodičovského príspevku vo výške 370,- eur. Iný príjem matka neuviedla. Maloletý navštevuje súkromné jasle v Y.. Je sledovaný v neonatologickej ambulancii, maloletý taktiež trpí hypospádiou tretieho stupňa (čaká ho operácia) a taktiež má diagnostikovaný hemangióm na ruke, ktorý je zatiaľ v pozorovaní. Matka nesúhlasí s návrhom otca na striedavú starostlivosť. Ďalej uviedla, že trvá na podanom návrhu a síce styk otca s maloletým upraviť na každý nepárny víkend a v každý párny týždeň jeden deň. Dôvodom podania neodkladného opatrenia matky bolo, že nevedia vôbec s otcom maloletého komunikovať a na ničom sa dohodnúť, čo vyvrcholilo aj do konfliktu v jasliach. Matka dodala, že ešte pred pojednávaním otcovi navrhla styk upraviť na každý druhý týždeň od stredy do nedele, avšak otec s takýmto návrhom nesúhlasil. Maloletý sa počas návštevy celý čas hral, bol spokojný a usmievavý. Spočiatku maloletý reagoval na prihováranie sa kolízneho opatrovníka jednoslovnými odpoveďami, pravdepodobne aj z titulu nového nepoznaného miesta a ponúkaním hračiek. Následne po ukončení pohovoru s matkou, sa pokúšala kolízna opatrovníčka opäť nadviazať komunikáciu s maloletým. Matka sa taktiež pokúsila vyjsť z kancelárie na chodbu, avšak maloletý išiel hneď za ňou, preto ostala matka prítomná v kancelárii. Avšak na otázky kolízneho opatrovníka maloletému ohľadne otca maloletého, maloletý nereagoval resp. schovával sa za matku a hanblivo sa usmieval. Vzápätí na to naznačoval matke, aby z kancelárie už odišli. Z uvedeného a zároveň vzhľadom na vek dieťaťa, preto nebolo možné vykonať pohovor s maloletým. Záverom sa v správe konštatuje, že obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky na riadnu starostlivosť o maloletého.

4. Vecne argumentoval súd prvej inštancie, že je potrebné dočasne upraviť styk otca s maloletým dieťaťom, a to až do právoplatného skončenia konania, vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 19P/27/2020, o rozvod manželstva a úpravu výkonu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode manželstva, nakoľko súd z návrhov oboch rodičov mal osvedčené, že vzťahy rodičov sú toho času napäté. Obaja rodičia potvrdili, že sa toho času nedokážu nekonfliktne dohodnúť o forme zverenia maloletého dieťaťa resp. úprave styku otca s maloletým C.. Vychádzajúc z týchto skutočností je preto v záujme maloletého dieťaťa, dočasne upraviť pomery v rodine neodkladným opatrením. Vychádzajúc z týchto úvah, prihliadajúc na vek maloletého dieťaťa (2 roky a 9 mesiacov) a osobitosti daného prípadu, súd skúmal tak možnosť dočasného zverenia maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti v otcom navrhutej forme, resp. potrebu dočasnej úpravy styku otca s maloletým C., pričom nemal osvedčené, že otcom navrhnutý model striedavej osobnej starostlivosti v navrhnutých dvojdňových intervaloch do skončenia dokazovania vo veci samej je v záujme maloletého C.. Striedanie maloletého každý nepárny deň zasahuje nielen do života maloletého, ale aj rodičov v takej miere

(napríklad narušené všetky víkendy rodiča s maloletým, v dôsledku čoho nemožno zo strany rodiča plánovať s maloletým dieťaťom dlhší program aj mimo bydliska rodiča), že s poukazom na to, že o takúto striedavú osobnú starostlivosť má záujem zatiaľ len otec, nie je možné o tejto forme striedavej osobnej starostlivosti rozhodnúť neodkladným opatrením. Z tvrdení matky vyplýva, že maloletý je už dlhšiu dobu zo striedavej starostlivosti zmätený. Otec pred kolíznym opatrovníkom uviedol, že doposiaľ dochádzalo k striedaniu maloletého každé tri dni, avšak od 29.06.2020 má naplánovaný mesačný liečebný pobyt v kúpeľoch. Napriek uvedenému otec navrhuje striedanie maloletého v dvojdnových intervaloch. Osobná starostlivosť o dieťa neznamena len mať dieťa vo faktickej starostlivosti, ale aj zabezpečenie jeho všetkých potrieb, preto súd opierajúc sa o návrh otca vychádzal pri dočasnej úprave z predpokladu, že otec si vie zabezpečiť svoju fyzickú prítomnosť pre výkon rozhodnutia, ktoré je v užšom rozsahu ako sám navrhuje. Súd ďalej poznamenáva, že pri neodkladnom opatrení nie je možné vykonať také rozsiahle dokazovanie, ktoré je potrebné pre riadne a spravodlivé posúdenie skutočností preukazujúce záujem maloletého dieťaťa. Len v konaní vo veci samej sa môže súd zaoberať riadnym dokazovaním o predpokladoch rodičov na zabezpečenie riadnej výchovy dieťaťa. Súd vychádzajúc z týchto úvah, návrh otca na zverenie maloletého dieťaťa do dočasnej striedavej osobnej starostlivosti rodičov zamietol. Súd však považuje za nutné dať do pozornosti matky, ktorá a priori odmieta striedavú osobnú starostlivosť rodičov o dieťa, že je nutné, aby sa rodičia v záujme maloletého C. pokúsili nájsť čo najvhodnejší model starostlivosti o dieťa, bez ohľadu na to, či sa takýto model nazýva striedavou osobnou starostlivosťou alebo širokou úpravou styku rodiča, ktorý nezabezpečuje osobnú starostlivosť, s maloletým dieťaťom. Keďže súd z vyššie uvedených dôvodov návrh otca na dočasné zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti zamietol, súd mal za to, že je potrebné rozhodnúť o dočasnom zverení maloletého dieťaťa do starostlivosti matky, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, nakoľko ako právny podklad pre ďalšie rozhodnutie o úprave styku otca s maloletým sa javí ako opodstatnené takéto rozhodnutie o dočasnej starostlivosti matky o maloleté dieťa. Súd následne pristúpil k dočasnej úprave styku otca s maloletým C., a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. V prípade, keď všeobecné súdy rozhodujú o úprave styku, je potrebné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je sa v zásade rovnakou mierou starať o dieťa a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje aj právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov, a preto ak je rozhodnutím súdu zverené do starostlivosti jedného z rodičov, potom by tomu dieťaťu malo byť umožnené stýkať sa s druhým rodičom v takej miere, aby bol postulát rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený. Takéto usporiadanie je spravidla vždy v „najlepšom záujme dieťaťa“, pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v danom konaní preukázané. Vychádzajúc z uvedeného, súd sa takmer v celom rozsahu stotožnil s návrhom matky na nariadenie neodkladného opatrenia a dočasne upravil styk otca s maloletým C. tak, že otec bude oprávnený stretávať sa s maloletým každý nepárny týždeň kalendárneho roka od piatka od 15:00 hod. do nedele do 19:00 hod. a každý párny týždeň kalendárneho roka od utorka od 15:00 hod. do štvrtka do 08.00 hod. s tým, že k preberaniu a odovzdávaniu maloletého bude dochádzať v zariadení Súkromné jasle P. a v dňoch a v čase, keď sa maloleté dieťa nebude nachádzať v tomto zariadení v bydlisku matky. Podľa názoru súdu vo výroku uvedená základná úprava styku je dočasne postačujúca a adekvátne. Prihliadajúc aj na skutočnosť, že doposiaľ otec zabezpečoval starostlivosť o maloleté dieťa v trojdňových intervaloch, súd rozšíril styk otca s maloletým v priebehu párneho týždňa kalendárneho roka, navrhovaný matkou, a to od utorka od 15:00 hod. do štvrtka do 08.00 hod. s tým, že ak medzi rodičmi nebude dochádzať ku konfliktom je možné styk realizovať aj v širšom rozsahu na základe dohody rodičov. Nakoľko však zatiaľ existuje obava, že k dohode rodičov nemusí pri styku s maloletým dieťaťom dôjsť, styk otca s maloletým dieťaťom súd upravil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia, a to aj s prihliadnutím na správu kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa. Súd súčasne uložil matke povinnosť maloleté dieťa na styk s otcom riadne pripraviť a informovať otca v prípade, že maloleté dieťa sa nebude nachádzať pre účely jeho odovzdania a prevzatia v zariadení, ktoré navštevuje. Takéto rozhodnutie je podľa názoru súdu v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Súd záverom poznamenáva, že všetky rodičmi tvrdené skutočnosti bude súd skúmať a dokazovať v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 19P/27/2020, v ktorom je nariadený termín pojednávania na 24.09.2020.

5. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 52 C.m.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal otec odvolanie. V odvolaní uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne, pretože nie je v najlepšom záujme maloletého. Otec zotrval na skutočnostiach uvedených v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Od konca roku 2019 je maloletý v striedavej starostlivosti oboch rodičov, pričom sa striedajú v dvojdňových a trojdňových intervaloch, tento stav trvá doteraz, maloletý je na tento spôsob starostlivosti privyknutý. Tvrdenia matky, že táto forma starostlivosti mátie maloletého, sú účelové. Otec má vytvorené všetky podmienky pre zabezpečenie starostlivosti o maloletého. Otec končí svoj kúpeľný liečebný pobyt, počas ktorého sa s maloletým stretával. Otec je názoru, že na maloletého vplýva negatívne rozhodnutie matky spôsob starostlivosti o maloletého meniť. Podľa otca sú splnené všetky podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým súd do právoplatnosti rozvodu upraví starostlivosť o maloletého v zmysle návrhu otca.

7. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka. Matka maloletého sa v plnom rozsahu stotožňuje s napadnutým uznesením. Uviedla, že maloletý je v tak malom veku, v ktorom potrebuje cítiť jedno stabilné prostredie, ktoré mu poskytuje pocit bezpečia a istoty, pocit domova a to s človekom, ktorý je mu najbližší. V prípade maloletého je to jeho jednoznačne jeho matka. Po rozchode sa rodičia o úprave práv a povinností k maloletému nevedia dohodnúť, tak je potrebné riešiť otázku zverenia maloletého do starostlivosti niektorého z rodičov aj na čas do rozvodu. Hoci matka maloletého otcovi nikdy nebránila v jeho styku s maloletým, tak z neznámeho dôvodu otec maloletého prišiel s požiadavkou striedavej starostlivosti. Maloletý je vo veku, v ktorom potrebuje cítiť pocit bezpečia a prítomnosť svojej matky na ktorú je citovo naviazaný, a ktorá mu ešte v tomto jeho veku, dva a pol roka, poskytuje a dáva presne to, čo maloletý potrebuje, nakoľko s ním bola od narodenia. Matka v prvom rade hľadá na záujem maloletého, a tým je momentálne poskytnutie stabilného prostredia na starostlivosť a výchovu maloletého C.. Matka nikdy nebránila otcovi v stretávaní sa so svojim synom, lebo si uvedomuje aj úlohu otca v živote maloletého a je to prirodzene aj záujem maloletého, aby s otcom mal zabezpečený styk a možnosť podieľania sa aj otca na jeho výchove, čo zas na strane druhej je aj právom otca, ale to neznamená, že automaticky súhlasí so striedavou starostlivosťou, ktorá na strane druhej je pre maloletého C. v tomto veku a za daných okolností, ktoré budú predmetom znaleckého dokazovania, absolútne nevhodná. Matka so striedavou starostlivosťou v záujme maloletého C. nikdy nesúhlasila. Má za to, že dočasne upravená forma starostlivosti a styku za daných okolností plne zodpovedá záujmu maloletého, pričom matka nebráni v styku otca s maloletým, čiže ak by otec maloletého prejavil záujem z konkrétneho dôvodu o maloletého aj v iný čas, tak matka mu v tom brániť nebude, ak tá požiadavka bude primeraná. K údajnej striedavej starostlivosti o maloletého uviedla, že otec maloletého len zneužíval ochotu a dobrotu matky, ktorá mu nikdy nerobila problémy so stretávaním sa s maloletým C. a styk s ním mu umožňovala. Ale ten mu umožňovala nie preto, lebo by tak chcela upraviť starostlivosť o maloletého do budúcnosti, ale čisto iba z dôvodu umožňovania styku otca s maloletým bez akejkoľvek nadväznosti na formu starostlivosti o maloletého. S prihliadnutím na uvedené má za to, že napadnuté uznesenie je vecne ako aj právne správne a preto navrhuje, aby bolo potvrdené.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávnenou osobou - účastníkom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f, h) Civilného sporového poriadku v spojení s § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku), preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolaniu otca nie je možné priznať úspech, keďže uznesenie súdu prvej inštancie je vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

9. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah napadnutého uznesenia i argumenty otca predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti neodkladným opatrením zveriť maloletého dočasne do osobnej starostlivosti matky do právoplatného skončenia konania vo veci samej, upraviť styk a súčasne či boli splnené podmienky pre zamietnutie návrhu otca na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti.

10. Predovšetkým sa žiada konštatovať, že odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia, teda s tými dôvodmi, pre ktoré bolo podľa súdu prvej inštancie treba návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia o dočasnom zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky a úprave styku otca s maloletým vyhovieť a zároveň zamietnuť návrh otca na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal všetkými predpokladmi, ktoré musia byť splnené na nariadenie neodkladného opatrenia a v napadnutom uznesení dostatočne vyložil, z akých dôvodov návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel. Odôvodnenie napadnutého uznesenia totiž nevykazuje žiadne logické, skutkové ani právne medzery, bolo preto i objektívne presvedčivým (ktorou presvedčivosťou tu samozrejme je nutné mať na mysli schopnosť presvedčiť kohokoľvek s výnimkou toho, kto má záujem na celkom inom výsledku konania) a odvolaciemu súdu poskytovalo možnosť sa i len obmedziť na konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Pre nutnosť vyporiadania sa aspoň stručne aj s odvolacími námietkami a pre celkovú úplnosť sa však žiada aj tu doplniť nasledovné:

11. V zmysle § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

12. V zmysle § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 tohto ustanovenia pod písm. a) až h) zákon demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia za podmienok ustanovených osobitným predpisom môže súd nariadiť kontrolu dodržiavania neodkladným opatrením nariadenej povinnosti technickými prostriedkami.

13. V zmysle § 329 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

14. V zmysle § 329 ods. 2 Civilného sporového poriadku pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

15. V zmysle § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

16. V zmysle Čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

17. V zmysle Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

18. V zmysle § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

19. Neodkladné opatrenie je v zásade prípustné iba v dvoch prípadoch, a to pri potrebe bezodkladne upraviť pomery a pri obave, že exekúcia bude ohrozená. V mimosporových konaniach je umožnené súdu nariadiť neodkladné opatrenie aj v prípadoch verejného záujmu ako najširšej kategórie pokrývajúcej záujem štátu. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia môže súd rozhodnúť aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. V konaní o prejednaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na včasné zabezpečenie neodkladnej úpravy nie je nevyhnutné vykonať dôkazy ako v konaní vo veci samej, na ich nariadenie je postačujúce, ak účastník osvedčí potrebu nevyhnutnej neodkladnej ochrany práv a právom chránených záujmov a tiež je splnená zákonná podmienka nariadenia neodkladného opatrenia, ak sa osvedčí alebo preukáže aspoň jeden z vyššie uvedených dôvodov na jeho nariadenie. Pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bolo totožný s výrokom vo veci samej.

20. Neodkladné opatrenie vo veciach starostlivosti o maloletých slúži na poskytovanie rýchlej, efektívnej ale zásadne len bezodkladnej úpravy rodinnoprávných vzťahov. Nariadením neodkladného opatrenia sa neprejudikujú práva účastníkov konania, ani tretích osôb, pričom pri jeho nariadovaní prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním rozhodnutia vo veci samej, pretože takéto dokazovanie presahuje rámec konania v časti o nariadenie neodkladného opatrenia, keďže je v rozpore so zmyslom okamžitej a rýchlej ochrany dieťaťa. Z tohto dôvodu zákon ani nepredpokladá, aby pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd vykonával dokazovanie (§ 329 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku). Je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, od ktorých sa odvodzuje opodstatnenosť návrhu, aspoň osvedčené.

21. Zo skutkových okolností vyplynulo, že maloletý sa narodil zo vzťahu rodičov, ktorí sú manželmi, pričom sa vedie konanie o rozvod ich manželstva. Dňa 22.06.2020 podala matka návrh na nariadenie neodkladného opatrenia následne aj otec podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Rodičia žijú oddelene definitívne od konca roku 2019, rodičia sa nevedia na úprave práv a povinností k maloletému dohodnúť, pretože matka žiada maloletého zveriť do svojej osobnej starostlivosti a otec žiada striedavú starostlivosť, s ktorým návrhom matka nesúhlasí.

22. Vo všeobecnosti možno skonštatovať, že ideálnym stavom je, keď dieťa môže vyrastať v starostlivosti oboch rodičov - otca i matky. Zároveň je však potrebné podotknúť, že základným právom dieťaťa je právo na pokojné a harmonické rodinné prostredie a je povinnosťou rodičov mu takéto prostredie zabezpečiť. V prípade, že medzi rodičmi dieťaťa dochádza k dlhodobejším nezhodám, prípadne obaja alebo jeden z nich sa správa neprimerane a ich spolužitie nevytvára vhodné prostredie pre zdravý rast dieťaťa, je dôvodné, ak sa dieťa zverí do osobnej starostlivosti len jedného z nich a upraví sa rodičovské práva a povinnosti. V prejednávanej veci medzi rodičmi dochádza k rozporom o starostlivosť o maloletého, hlavne po pojednávaní vo veci rozvodu od polovice júna 2020, kedy otec prejavil záujem o zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti. Rodičia spolu nežijú od konca roku 2019, matka žije s maloletým v podnájme v 2-izbovom byte, otec žije v ich spoločnom rodinnom dome. Maloletý navštevuje súkromné jasle P. v Y.. V konaní vo veci rozvodu a úpravy práv a povinností rodičov k maloletému matka žiada zveriť maloletého do jej výlučnej osobnej starostlivosti a otec žiada zveriť maloletého do striedavej osobnej starostlivosti v dvoj-trojdňových intervaloch. Pri analýze upravovaných právnych vzťahov tak bolo treba vychádzať z len demonštratívneho výpočtu neodkladných opatrení uvedených v ustanovení § 325 ods. 2 Civilného sporového poriadku v spojení s ustanoveniami § 360 - 368 o neodkladných opatreniach a iných opatreniach súdu Civilného mimosporového poriadku.

23. V záujme dieťaťa je predovšetkým aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie a aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované všetky jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

24. Predovšetkým však odvolací súd poukazuje na to, že medzi rodičmi nie je možný konsenzus ohľadne úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, ktorý by bol v záujme maloletého. Keďže vzťah medzi nimi je narušený, nie sú schopní sa dohodnúť o osobnej starostlivosti do času, kým vo veci nerozhodne súd prvej inštancie vo veci samej, je tu osvedčená potreba dočasne upraviť pomery účastníkov najmä s ohľadom na záujem maloletého. Z obsahu spisu je zrejmé, že rodičia spolu nežijú, ktorú skutočnosť nespochybnil ani jeden z rodičov, doposiaľ nedošlo medzi nimi k žiadnej dohode (a ani nebolo rozhodnuté súdom) o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, aktuálne je maloletý v osobnej starostlivosti matky a s otcom sa stretáva podľa dohody rodičov. Za tohto stavu sa javí odvolaciemu súdu v zhode so súdom prvej inštancie nevyhnutným právne upraviť stav starostlivosti o maloletého, a to neodkladným opatrením, ktorým sa maloletého zverí dočasne do osobnej starostlivosti matky do skončenia konania vo veci samej. Týmto sa totiž podľa názoru odvolacieho súdu dosiahne právna istota medzi účastníkmi konania v otázke osoby majúcej maloletého v permanentnej starostlivosti (s výnimkou obdobia styku otca s maloletým). Ide pritom o provizórny inštitút, pričom v tomto prípade ide len o faktické opatrenie, ktoré nepredvída otázku budúcej osobnej starostlivosti. Preto zhodne so súdom prvej inštancie dospel odvolací súd k záveru, že je dôvodné neodkladným opatrením dočasne zveriť maloletého do osobnej starostlivosti matky.

25. S odvolacími námietkami otca k dočasnému zvereniu maloletého do osobnej starostlivosti matky (požadujúcim zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov) sa odvolací súd nestotožňuje. Odvolací súd súhlasí plne so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie o dočasnom zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky neodkladným opatrením. Tu je nevyhnutné zdôrazniť nízky vek maloletého, ktorý je potrebuje stabilné výchovné prostredie. Odvolací súd zdôrazňuje, že sa jedná len o dočasnú úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, pričom o konečnej úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému bude možné rozhodnúť až po vykonaní riadneho dokazovania v konaní vo veci samej. Preto i odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie nepovažuje za prijateľné, aby v tomto štádiu a hlavne bez vykonania riadneho dokazovania vo veci samej bol maloletý neodkladným opatrením zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, ako to otec požaduje v odvolaní proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia.

26. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je určujúci aktuálny stav, resp. terajšie pomery vo vzájomných vzťahoch účastníkov, a vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti tak možno konštatovať, že situácia v rodine bude zastabilizovaná dočasným zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky a širokou úpravou styku otca s maloletým a niet žiadneho dôvodu na zmenu nariadeného neodkladného opatrenia spôsobom požadovaným otcom v odvolaní. Za súčasného stavu konania považuje odvolací súd existujúci stav za zachovávajúci tak rodičovské práva otca, ako i potrebnú ochranu záujmov maloletého, za vyhovujúci. Až v konaní vo veci samej bude vykonané riadne dokazovanie, budú náležite zistené všetky rozhodujúce skutočnosti, obaja rodičia budú môcť dostatočne prezentovať svoje návrhy a postoje a súd bude môcť vo veci meritórne rozhodnúť sledujúc pritom primárne záujem maloletého.

27. K uvedenému považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona. Rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom. Predpokladá sa, že rodičia svoje deti vychovávajú v zásade na základe vzájomnej dohody a v záujme maloletých detí. Zákon zasahuje do výkonu rodičovských práv a povinností s maloletým dieťaťom len v špecifických, neštandardných situáciách s tým, že uprednostňuje dohodu rodičov a rozhodovanie súdu prichádza do úvahy až po zistení, že takáto dohoda nie je možná. Zároveň je však úlohou oboch rodičov, aby svoje nezhody a konflikty v žiadnom prípade neprenášali na maloleté dieťa, na ktoré uvedená situácia pôsobí nepriaznivo. Právna úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu nevedie k obmedzeniu práv rodičov, ale práve naopak, prostredníctvom tejto úpravy sa prispieva k ich garancii. Naďalej však majú rodičia zachované právo vzájomnej dohody o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému.

28. Odvolací súd opakovane vyslovene prízvukuje, že pri výkone rodičovských práv a povinností sú rodičia v prvom rade povinní chrániť záujmy svojho maloletého dieťaťa (§ 28 ods. 2 druhá veta Zákona o rodine), pričom akékoľvek konfrontačné správanie rodičov rovnako nie je na prospech maloletého dieťaťa, a preto dôrazne apeluje predovšetkým na jeho rodičov, aby nadradili záujmy a prospech svojho maloletého dieťaťa nad vlastné záujmy a negatívne postoje voči druhému rodičovi.

29. Pri riadení sa všetkými už opísanými úvahami odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie s použitím ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku ako vecne správne potvrdil.

30. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

31. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je dovolanie prípustné (§ 421 ods. 2 Civilného sporového poriadku).